

HØRINGSUTTALELSE I FORBINDELSE MED KOMMUNEPLAN 2016-2028 – SAMFUNNSDELEN FRA ØSTRE TOTEN FRP

I innledningen ble det sagt at vi skulle ha tilgang til fri natur. Vi ser positivt på dette og vil henvise til budsjettet der nettopp en kartlegging av uteområder i kommunen skal bli gjort og offentliggjort med tanke på folkehelsen. Dette viser at administrasjonen tenker helhetlig i strategidokumentet og allerede i foreslått budsjett for 2016 er tankene i dette forslaget implementert i styringen.

NB: Det er en skrivefeil på side 1: Det må arbeides aktivt, både regionalt og **lokalet**.

Østre Toten FrP mener vi bør ha med et punkt til. Ettersom vi er den beste kommunen i landet å bosette seg i bør vi også markedsføre dette ut i landet. Å lage en «serviceportal» med tanke på innflyttere hvor alle våre kvaliteter og tilbud står samlet er lik en satsning Kongsvinger kommune gjorde med gode resultater. Dette burde vi også klare!

Markedsføring

Ettersom Østre Toten har så mange gode kvaliteter og et ønske om mer tilflytting er det viktig at kommunen markedsfører seg og sine kvaliteter. Det bør jobbes med egne nettsider som forteller alt kommunen har å tilby og som enkelt guider nye totninger i jakt på bolig, tjenester og byråkrati. Kommunen kan gjerne drifte siden alene eller i samarbeid med frivillige organisasjoner.

FOLKEHELSE

Østre Toten FrP mener som kjent at folkehelse er en privatsak og at kommunen ikke skal belastes økonomisk for dette. Allikevel er det positive tiltak og satsningsområder på dette temaet som har blitt gjort av kommunen.

Punkt d: Utarbeide oversikt over befolkningens helse og påvirkningsfaktorer, og identifisere utfordringer og tiltak → **Her har kommunen gjort en god jobb og man har gode grunnlag for dette arbeidet videre.**

Her ser vi flere punkt som vi ser kan samordnes. Dersom vi ser på punkt e, «Synliggjøre og utnytte ressursene som ligger i en organisert og godt tilrettelagt frivillighet» så er kommunen på god vei her. Dersom vi legger dette sammen med punkt j (Utvikling av møteplasser og relasjonsbygging skal vektlegges) og punkt k (Det skal legges vekt på helseaspektet ved at alle kan føle seg nyttige i lokalsamfunnet) så ser vi kommunens planer for dette som en helhet.

Kommunen ønsker å legge til rette for at frivillisentralen blir lokalisert på Godshuset og blir en hub som alle lag og foreninger skal samles om. Der alle kan få frem sine tilbud og frivillisentralen offentliggjør alle tilbud og aktiviteter i kommunen. Dette arbeidet ser vi svært positivt på!

Vi har allikevel noen spørsmål om punkt k. Hvordan skal man tilrettelegge for dette? Er det snakk om tiltaksplasser fra NAV for eksempel eller dugnad på kommunale plasser / tjenester? Dette er positive tiltak som Østre Toten FrP vil støtte opp om.

Det står at det skal legges vekt på å skape trygghet for eldre hjemmeboende. Hvordan skal dette arbeidet skje?

Det skal fokuseres på den betydningen riktig kosthold har for helse er et annet punkt. Hvordan skal dette gjøres? Er ikke veilederstillingen fjernet?

Det skal stimuleres til fysisk aktivitet og friluftsliv. Ser i budsjettet at uteområder i kommunen skal kartlegges og offentliggjøres slik at man enklere får oversikt over alle mulighetene vi har i kommunen vår. Kjempebra!

Kommunen ønsker å bruke kulturliv, frivillighet og dugnadsånd i profilering av kommunen for tilflytting, og for inkludering av innflyttere og enkeltpersoner i fellesskapet. Dette er et meget positivt tiltak som det bør satses på.

BARN OG UNGE

I dette planverket følger man opp folkehelse med å ha fokus på barn og unges ernæring og kosthold (D), gi barn og unge muligheter for kulturopplevelser og fysisk aktivitet (H). Man er inne på folkehelse når man smakker om å ansvarliggjøre og DYKTIGGJØRE foreldre (C), samt å videreutvikle samspiller med lag og foreninger (G).

Tidlig innsats og forebyggende arbeid er viktig. Det er med på å skape trygge og ressurssterke barn. Det er dermed viktig å DYKTIGGJØRE foreldrene. Der er en kompetansebase med hjelp og tips en mulighet å løse dette på.

Østre Toten FrP ønsker at det skal legges større vekt på å DYKTIGGJØRE foreldregruppen ved å gi dem god og relevant informasjon.

Ungdomstilbud er viktig. At tilbudene er av god nok kvalitet er etter våres mening en selvfølge. Det som heller burde vært fokus på er om det er god nok synliggjøring av kommunens tilbud og god nok samkjøring mellom kommunens tilbud og det som gis av lag og foreninger. Det er også spørsmål om kommunen har tilbud i alle fjerdinger og om kommunen skal ha tilbud alle steder eller legge til rette for flere aktiviteter samlet og sentralisert.

Østre Toten FrP ønsker at det skal bli bedre synliggjøring av kommunens tilbud til barn og unge, samt en større link mot frivilligheten og lokale lag og foreninger. Et hjelpemiddel der som ikke er benyttet i stor grad er et register over lag og foreninger og deres tilbud på kommunes nettsider, samt større bruk av kalenderen som er på kommunens hjemmeside.

Ellers er de andre punktene som står her positive punkter som viser at kommunen ønsker å tilrettelegge undervisningen mer slik private skoler i kommunen blir drevet, noe som er positivt.

Det er ett punkt til som Østre Toten FrP ønsker å fremheve og at det skal satses mer på. Det er punkt m: Det skal sikres gode overganger i alle ledd i utdanningsløpet og videre til arbeidslivet. Det er spesielt viktig med tanke på mobbing og overgangen til videregående opplæring. Vi ønsker at barna skal få nok informasjon om alternativene og mer oppfølging med tanke på det viktige valget

de gjør når de søker denne opplæringen. Dette vil også føre til at færre dropper ut av videregående opplæring.

Østre Toten FrP savner arbeidet mot mobbing i denne planen. Dette er spesielt viktig med tanke på undersøkelsen som viser at mobbing i 10. trinn er et utbredt problem i vår kommune. Vi ønsker at kommunen skal videreføre en satsning mot mobbing og at det skal inn et punkt som ivaretar dette.

INTEGRERING

Her er det viktig å få frem et punkt: Alle er velkomne til å bidra. Dette gjelder om du er migrant, flyktning eller mangegenerasjons totning. Alle har en plikt til å bidra i samfunnet og til fellesskapet.

Integrering er et viktig tema som det blir syndet stort mot over hele landet.

Det er viktig å få en ansvarliggjøring av hva det innebærer å ta imot den store migrasjonsbølgen som kommer nå. **Man ser i budsjettet at MANGE budsjettposter får et stort økt merforbruk som følge av at Østre Toten er mottakskommune.** Situasjonen per 1. januar 2016 er at det er tre mottakssentere i kommunen. Det er Starum avlastingstransittmottak som har plasser til 80 mindreårige. Dette senteret skal drive i mer enn to år til. Der skal man være 2-4 uker, men slik situasjonen er nå er de der lenger. Det betyr at det trolig på årsbasis er over 1000 personer innom dette senteret. Kommunen har ansvar og oppfølging med tanke på helse.

I tillegg kommer Toten mottak som får 210 plasser. Her blir helsesektoren i kommunen belastet sterkt både med helsetjenester og helsestasjon. Det kommer også et forsterket mottak for enslige mindreårige i Skjeppsjøen Gjestehus. Dette kan utvides til 18 plasser. Disse plassene blir veldig kostbare for kommunen da disse har større krav enn de som er i transittmottak.

Det som er beskrevet her er bare den store migrasjonsbølgen. Kommunen får noen midler til å dekke det økte behovet, men det er kun en liten prosentsats av den reelle utgiften. I tillegg kommer utgiftene på de som kommunen har vedtatt å bosette. **Det er dermed veldig viktig at innbyggerne i Østre Toten kommune (spesielt de som har stemt på partier som ønsker økt inntak av migranter) bidrar aktivt i integreringen av disse personene. De KAN VÆRE EN STOR RESSURS i kommunen vår dersom vi får dem ut i lokalsamfunnet og ut i arbeid! Men det ansvaret ligger ikke på kommunen alene, det ligger mest på innbyggerne! Dersom vi ikke inkluderer disse personene som er vedtatt bosatt i kommunen vil de føre til en STØRRE UTGIFT på våre felles tjenester i et lengre perspektiv.**

Når det kommer til arbeidsinnvandrere så må man vise samme inkludering mot disse. De er en viktig del av næringslivet på Toten og mange av dem har barn i våre barnehager og skoler. Dette medfører en stor kostnad med tanke på tolker og tilrettelegging. **Det er veldig viktig at vi inkluderer foreldrene på samme måte som barna slik at tolker blir unødvendig.**

Det er ett viktig punkt i strategien som Østre Toten FrP her har synliggjort. Det er punktet om å «Bevisstgjøre og engasjere innbyggerne ut fra et perspektiv om at alle både kan bidra og motta». Det er viktig at alle som bor i kommunen er dette ansvaret bevist og at de som kommer hit også er klar over at det er forventet at de engasjerer seg i lokalsamfunnet og ikke melder seg ut.

Østre Toten FrP synes det er positivt at frivillige lag og organisasjoner jobber for å inkludere nye innbyggere og det er der den største jobben med inkludering i kommunen gjøres. Men denne inkluderingen bør ikke bære preg av ekskludering av de som kanskje er mer skeptiske. Jobb heller med å få skeptikerne til å bli trygge slik at fremmedhatet og motsetningene ikke blir så store.

Østre Toten FrP ønsker å legge stor vekt på at våre nye innbyggere skal bidra til samfunnet på lik linje med alle andre. Det er viktig å legge opp til en forventning av at alle engasjerer seg.

Språkpraksisplasser ønsker vi mer informasjon om. Hva er dette og hva vil dette si økonomisk?

Boligtilbudet er viktig, her må vi også se på boligpolitikken i et større perspektiv. Østre Toten FrP mener ikke det er riktig at boliger til migranter går ut over boligene til andre grupper i kommunen som gjerne har ventet lenge på kommunale boliger. Svake grupper skal ikke tape mer.

BOLIGPOLITIKK

Her er det ett viktig punkt som det må legges større vekt på: Bygging av leiligheter for seniormarkedet i tettstedene skal vektlegges. Østre Toten FrP ønsker at kommunen setter fortgang i å avsette tomter og legge til rette for denne utbyggingen. Vi får en eldrebølge og er i stuturendring i omsorgspolitikken i kommunen som betyr at man skal bo hjemme så lenge som mulig. Med den spredte bebyggelsen vi har i kommunen vil dette føre til store utgifter med hjemmetjenester og økt utrygghet og usikkerhet blant de eldre. Det er dermed viktig å legge til rette for leiligheter som gir de eldre et godt botilbud som er deres eget, samtidig som man har nærhet og enkel tilgang til kommunale tjenester / servicetilbud. Vi tenker oss at det kan bygges noe tilsvarende Balke Bo og servicesenter i Lena også. Kommunen må være pådriver for å få bygd leiligheter DEDIKERT til de eldre.

Østre Toten FrP legger merke til at kommunen har kun to ytterpunkter dersom man leser punkt h. Totenvika har et stort markedspotensiale med tanke på arbeid nedover mot Gardermoen og Nordlia har det samme mot Gjøvik og nordover. Men her «glemmer» man sin største fjerding, nemlig Kolbu. Kolbu er en viktig ytterkant som man bør utvikle også. Dersom man tenker på en kobling mot Stor-Oslo og Gardermoen ser man at den raskeste veien for de fleste av kommunens innbyggere går gjennom FV 244 / 246 gjennom Kolbu. RV 4 blir oppgradert og blir den raskeste veien nedover. I tillegg er Kolbu nærmest Reinsvoll som har togforbindelse «innover».

Østre Toten FrP mener kommunen skal jobbe med å synliggjøre potensialet som ligger i Kolbu-fjerdningen også, SAMTIDIG som man utnytter markedspotensialet i Nordlia og Totenvika. Kolbu er en viktig inngangsport til boligmarkedet for de yngre da prisene er rimelige i dette området. Kolbu er også viktig med tanke på punkt i arbeidsplasser og næringsutvikling om å orientere seg nedover mot Romerike og Oslo.

Østre Toten FrP mener kommunen skal prioritere bygging av boliger til eldre. Her kan det gjerne tenkes bofelleskap og sentralisering i Lena eller Skreia sentrum ansees som en fordel. Gjerne også i området rundt Kapp Eldresenter for tanke på fremtidig utnyttelse av området. Vi ønsker at kommunen legger til rette for at private også kan komme med byggeplaner i disse områdene og ønsker at kommunen skal legge til rette for denne typen utbygginger. En tanke er at noen slike

bofellesskap kan ha «servicefunksjoner» innebygd. Med andre ord: Muligheter for fremtidig hjemmehjelp / helsepersonell som kan være i bygningen eventuelt ha et utskutt lager med hjelpemidler i bygningen.

Arbeidsplasser og næringsutvikling

Østre Toten FrP liker satsningen mot næringslivet. At Østre Toten skal være landsledende innenfor landbruket er en selvfølgelig satsning, men vi må også prioritere de andre næringene stort også. Statlige og andre offentlige arbeidsplasser til kommunen er et satsningskort som Østre Toten FrP også har spilt oppover.

Det er viktig at kommunen legger til rette for tilstrekkelige og godt egnede næringsarealer, med egnet tilhørende teknisk infrastruktur som det står i programmet, men det er også viktig å legge til rette for RIMELIGE næringsarealer. Det er mange gründere som ikke har kapital til å kjøpe seg inn på næringsparker med en gang. Vi må støtte opp disse også og la dem få starte opp der de er og ønsker å utvikle seg.

Østre Toten FrP legger merke til dreiningen mot Lena og Skreia med tanke på stedsutvikling. Vi ser et stadig forfallende næringsliv i disse områdene og ser behovet for å styrke disse. Vi støtter oppunder denne satsningen, men ønsker ikke at det skal være et HINDER for stedsutvikling / næring andre steder i kommunen. Man skal ikke TVINGES til å legge dette i tettstedene, men kan oppfordres.

Østre Toten FrP ønsker også at det skal legges til et nytt punkt under oppfølging av kommunen: **I alle relevante kommunale planer og saker skal hensynet til næringsutvikling vurderes.**

Kommunikasjoner og samferdsel

Her er satsningen ikke på FV 244. Mer satsning

Vi kan ikke få sagt ofte nok at samferdsel er en av de viktigste samfunnsområdene som direkte påvirker næringsliv. Uten gode veier er det vanskelig å få næringsliv til å blomstre i vårt distrikt. Det er også vanskelig å være en «bokommune» som eksporterer arbeidskraft til Gjøvikregionen eller Stor-Oslo. Her er FV 33 en viktig veg for oss som knytter oss sammen med Gardermoen regionen. Det er dermed viktig punkt å ha med i strategiplanen på punkt c og d.

Østre Toten FrP vil også påpeke at FV 244 gjennom Lund også er en veldig viktig åre for samfunnsutviklingen på Toten. Det er faktisk oftest den raskeste veien til Oslo og Gardermoen for en stor del av befolkningen i kommunen. RV 4 utbyggingen fører til at den vegstrekningen blir enda viktigere nå som den beste ruten til Oslo. For lokalt næringsliv og spesielt grønnsaksproduksjonen der Østre Toten har landets største, er denne vegen veldig viktig. Det går mye tungtrafikk over denne vegen, og vegens standard er ikke god. Vi mener denne vegen også skal løftes opp på kommunens strategiplaner. Et nytt punkt som settes inn etter punkt d kan være: **Fylkesveg 244 er en viktig kommunikasjonsåre for kommunen og knutepunkt mot Stor-Oslo.**

Det er også et merkelig punkt g: *Det skal arbeides for å forbedre og bygge ut telekommunikasjonstilbudet må forbedres.* Vi tror det har kommet noen ord ekstra her, og foreslår følgende endring: **Det skal arbeides for å forbedre og bygge ut telekommunikasjonstilbudet.** Østre Toten FrP ønsker å presisere at kommunikasjon er ihht dagens samfunn nærmest livsviktig. Dersom vi ikke har god dekning på mobilnett eller høyhastighet (over 3 MBPS) linjer mot internett så blir man «stengt ute» fra fremtidens samfunn. Det er viktig at kommunen er pådriver for å sikre at ALLE innbyggere har slike tilbud.

Østre Toten FrP ønsker også at det skal legges til et nytt punkt under oppfølging av kommunen: **I alle relevante kommunale planer skal hensynet til kommunikasjon og samferdsel vurderes.**

Samfunnssikkerhet og beredskap

Her står det mye bra. Vi støtter alt.

Klima, energi og miljø

Bortsett fra skrivefeil (ent effektiv) så er det gode punkter som tas opp her. Kan kanskje føye til at økt gang- og sykkeltrafikk er et bra folkehelseiltak som man kanskje kan ta med under folkehelse også.

Overordnede plangrep

Det er en skrivefeil (E6/Ev33 står det, men menes vel FV33?), men det som står er gode punkter.

Langsiktige arealstrategier

Bosettingsmønster

Her står det at kommunedelplanen for Kolbu bør ligge fast. Dette er en avgjørelse gjort av et formannskap uten samtaler med innbyggerne i den delen. Østre Toten FrP er tilhenger av innbyggerens rett til å uttale seg. Det kan være planer under emning i området som kunne ha gjort behov for revidering av planene. Ved å sette strek over en så stor del av kommunen hindret formannskapet aktivt innbyggerne i å fronte sine planer og tanker for fremtiden. **DETTE MÅ IKKE HINDRES.** Østre Toten FrP fremmer dermed følgende endringforslag: **Det skal bygges opp under en fortetting i de eksisterende tettstedene. Kommunedelplan for Lena, Skreia og Kapp er under revisjon, mens kommunedelplan for Kolbu kan vurderes revidert ved behov og kommunen bør behandle avvik fra arealdelplanen særskilt.** Det skal også kunne skje en utbygging inn mot eksisterende bebyggelse i randsonene rundt tettstedene.

Det er også slik ute på bygda at ikke alt i et LNF område er positivt. Det er mye områder som står med jord som ikke kan benyttes og skog og kratt som gror igjen. Dermed ønsker Østre Toten FrP å

endre på siste del av teksten. Forslaget er som følger: **I LNF-områder skal bebyggelse i utgangspunktet være knyttet til stedbunden næring, men unntak kan gis under følgende omstendigheter: 1) Dersom bebyggelsen ikke ødelegger for viktige samfunnsverdier 2) Dersom bebyggelsen er til det beste for samfunnssikkerheten 3) Dersom bebyggelsen er til nytte for fellessamfunnet**

Med denne bestemmelsen sikrer vi jordvern, vi gir muligheter for å bedre samfunnssikkerheten og vi åpner opp for bebyggelse som er til nytte for fellessamfunnet slik som for eksempel gapahuker og lignende.

Næringsutvikling, herunder varehandel og tjenesteyting

Her er et punkt vi er delvis uenig i. Vi ser fordelene ved at næringsvirksomhet i hovedsak samles og etableres i området avsatt til formålet. Problemet vi skimter er at for å etablere seg i næringsområdene må man først investere store penger for å bygge eller leie. Det er mange gründere med gode ideer og et stort potensiale til vekst som kan føle at den satsningen er for høy. Det er mange som gjerne skulle ha jobbet litt med ideene og utvikle produktene og teste markedet før de investerer og går inn i næringsområdet. Østre Toten FrP ønsker å støtte opp under slike gründere. Det er vel ingen hemmelighet at flere av verdens store selskaper er startet i garasjer (Apple, HP m.m.). Dette er noe som også kan hjelpe lokale gründere. Dersom de ønsker å bygge litt større lokaler på egen tomt med hensikten av å utvikle produkter / tjenester så mener vi at kommunen bør vektlegge disse søknadene og gi byggetillatelse selv om det kanskje er for stort bygg i forhold til «vanlig praksis» i nabolaget. Vi må støtte oppunder gründere som ønsker å satse, uavhengig av om de har nok kapital til å etablere seg i et næringsområde. Vi ønsker dermed å legge til følgende setning til dette punktet: **Kommunen skal støtte opp under gründere som ønsker å bygge ut lokaler til produksjon på egen tomt og vurdere byggesøknader særskilt.**

Transport- og kommunikasjonsløsninger, herunder trafiksikkerhet

Østre Toten FrP mener vi ikke har penger i driften til å lage eget sykkelvegnett. Vi støtter tanken om et slikt nett fullt ut, men realistisk mener vi at en satsning på vanlig veg vil bidra i større grad til at sykkelen blir et bedre alternativ også. Med en oppgradering av veiene våre vil det være større plass og tryggere for syklister å bruke. Vi mener det er feil bruk av penger å lage nye nett og ønsker det punktet fjernet eller omgjort til følgende: **Østre Toten ønsker å utbedre eksisterende veinett med tanke om at bruk av sykkel er mer attraktivt.**

Når det kommer til bruk av sykkel er dette et utmerket folkehelseiltak. Problemene vi ser med bruk av sykkel er oppfatningen og krigen mellom syklister og bilister. Det er viktigere med et forebyggende arbeid og opplæring slik at syklistene ikke sykler flere i bredden og hindrer trafikken unødig og at bilistene tar større hensyn til syklistene. Vi vet ikke om dette er et punkt man bør ha med i en kommunal strategiplan, men det kan vi diskutere.

Jordvern

Østre Toten FrP støtter at vi skal ha et restriktivt jordvern. Vi mener at saken om bygging av ny butikk på Kapp synliggjør behovet for unntak fra denne bestemmelsen. Det er dermed viktig å ha med den siste setningen.